

Preek over Lucas 2,20 (Kerst): Eerst horen, dan zien!

Voorzang: Gezang 134

Votum en Groet

Zingen: Gezang 135

Opwekking 539

Gezang 118

Lezen: Genesis 3,8-15

Zingen: Gezang 109 (Zingende Gezegend)

Lezen: Jesaja 11,1-3a, 4a, 6-9

Zingen: Gezang 132, 1 en 3

Lezen: Lucas 1,26-38

Zingen: Gezang 66, 1. 3 en 6

Kinderpraatje

Zingen: Kinderlied 50

Gebed bij de opening van het Woord

Lezen: Lucas 1,1-20

Zingen: Gezang 106 (Zingende Gezegend)

Verkondiging van Lucas 2,20: Eerst horen, dan zien!

Zingen: Gezang 136 (Zingende Gezegend)

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Ere zij God!

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Kerstfeest – dat vier je het liefste thuis.

Met je familie of je vrienden.

Soms kan dat niet.

Ik denk aan militairen in Afghanistan of in Afrika of nog ergens anders.

Of – dat kan ook – je ligt in het ziekenhuis.

Omdat je ziek bent geworden of omdat je een ongeluk hebt gehad.

Vervelend natuurlijk!

Net met de feestdagen!

Maar in het ziekenhuis kun je ook Kerstfeest vieren, hoor!

'k Zal het je vertellen.

In een ziekenhuis in een grote stad werd op de kinderafdeling Kerstfeest gevierd.

De vaders en moeders en de broertjes en zusjes mochten ook komen.

De kerkzaal stroomde vol met kinderen.

Sommigen kwamen in hun rolstoel met hun been in het gips.

Anderen met hun hoofd helemaal in het verband.

Kinderen die net geopereerd waren werden met bed en al binnen gereden.

Sommige kinderen wisten eigenlijk helemaal niet wat Kerstfeest was.

Ze wisten helemaal niet dat we dan vieren dat Jezus is geboren.

De dominee van dat ziekenhuis had allemaal muziekinstrumenten meegenomen.

Wie maar wilde mocht met elk lied meedoen met een trommel of een tamboerijn.

Een broeder speelde op de piano.

En er was een zuster met een echte viool!

Sjonge, wat klonk dat mooi!

En er waren dia's!

Dia's met prachtige tekeningen van het Kerstverhaal.

Jongens en meisjes, let goed op! zei de dominee.

Wat zien jullie op deze dia.

Kijk eens goed!

1

Een mevrouw! riep een jongentje.

Nee joh! Dat is Maria! riep een ander.

Heel goed, zei de dominee, *dat is Maria.*

En die meneer daar bij haar – dat is Jozef, haar man.

Ze zijn op weg naar Bethlehem.

En op de volgende dia zie je een stal.

Kijk maar goed!

Daar is Jezus geboren.

2

De kinderen kijken met alle aandacht.

Weer een dia.

Een man – helemaal in het wit – bij een paar andere mannen.

3

*En jongens en meisjes, vraagt de dominee, wie zien jullie op deze dia?
Wie is de witte man, die daar wat staat te vertellen en te wijzen?*

Meteen roept een kind vanuit z'n bed: *Dat is de dokter!*
Daar moeten een paar anderen hard om lachen.
Een dokter!?
Helemaal niet.
Dat is een engel, dombo!

Nou ja, als je elke dag zoveel dokters in witte jassen om je heen ziet...
Dan kun je je toch gemakkelijk vergissen?
Wist dat ventje veel wat een engel was.
Misschien had nog wel nooit het Kerstverhaal gehoord.
De engel een dokter – hoe verzin je het?

Maar als Lucas op die ziekenzaal was geweest...
Lucas, die het verhaal over de engel en de herders het eerst heeft verteld...
Nou, misschien had Lucas het helemaal nog niet zo'n dom antwoord gevonden.
Wisten jullie, jongens en meisjes, dat Lucas zélf een dokter was?
Misschien had hij het wel leuk gevonden.
Dat dat kind dacht dat die engel een dokter was.

Want als je er wat langer over nadenkt is het eigenlijk wel een mooi antwoord.
De engel – een dokter!
Ja, dat heeft wel wat.
Nee, niet een dokter die met een ernstig gezicht bij je bed staat.
Die z'n hoofd schudt en zegt: *Het spijt me, maar ik heb niet zo'n leuke boodschap.*
En dan zegt hij, dat hij je moet opereren.
Of dat je misschien wel helemaal niet meer beter kunt worden.
Dat hij je niet meer kan helpen.
Nee, zo'n dokter is die engel niet.

Weet je wat deze dokter te zeggen heeft?
Wees maar niet bang, hoor!
Ik heb iets geweldig fijns te vertellen.
Iets wat alle mensen blij kan maken.
Er is vannacht een kindje geboren.
En dat kindje is de Heiland.

4

De Heiland.
Wat een apart woord eigenlijk – *de Heiland!*
Wisten jullie, jongens en meisjes, dat Jezus heel vaak zo genoemd wordt?
Weten jullie ook wat die naam betekent?
De vaders en moeders misschien?

Heiland is een heel oud woord voor – dokter! 5
Daar komt-ie alweer voorbij – de dokter.
Heiland – daar zit het woordje heel in. 6
En de dokter wordt soms ook nog wel eens een heel-meester genoemd.
Want hij is er een meester in om mensen weer heel te maken. 7

De engel roept: *Voor jullie is vannacht de Heiland geboren!*
Alsjeblieft!
Hier is een dokter die komt vertellen dat er een superdokter is.
Een specialist voor de meest ongeneselijke ziekte.
Iemand, die alles wat kapot is weer heel maakt – een echte Heiland!
Een heelmeester, een dokter die echt álle mensen helpen kan.
Die niemand naar huis stuurt met de boodschap: *Jammer, ik kan niets voor u doen!*

Maar als je aan een Heiland denkt, dan verwacht je toch heel wat!
Dan denk je toch aan een flinke man, die wijs is en knap en sterk.
Maar dan reken je toch niet op een klein pasgeboren baby'tje in een beestenstal!

Wat zou u gedaan hebben als u toen de boodschap van de engel had gehoord?
Was u onmiddellijk naar Betlehem gegaan, zoals de herders?
Of had u zich toch wel even achter de oren gekrabd?
Had u niet gedacht dat het een droom was of zo?

Het is toch wel verbazingwekkend wat Lucas over de herders vertelt. 8

Hij is amper naar de hemel teruggekeerd of de herders zijn al op weg.
Ze zeggen niet: *Weet je wat, laten we eerst de morgen maar even afwachten.*
En Ruben, als jij nou eens als eerste een kijkje gaat nemen in die stal.
Dan roep je ons maar als het echt waar is.

Nee, ze gaan meteen naar Betlehem.
Ze gaan er gewoon van uit dat ze daar de Heiland zullen vinden.
Ze hebben niets van: *als we er vandaag niet komen, dan morgen wel.*
Daar moeten ze bij zijn.
Zo iets geweldigs – dat laat je niet wachten!

9

En ze vinden alles precies zoals de engel gezegd heeft.
Precies zoals hij het gezegd heeft.
Dus – een heel gewoon gezinnetje!
Een vader, een moeder en een klein kindje.
Helemaal niets bijzonders.
Een heel gewoon baby'tje met kleine handjes en voetjes.
Een grappig klein neusje.
De oogjes stijf dicht.
Roze en gerimpeld.

Misschien schrok 't wel wakker van die harde mannenstemmen opeens zo dichtbij.
En het huilde een klaaglijk babyhuiltje.
Het sloeg wat schrikkerig met z'n armpjes om zich heen.
Zoals alle baby'tjes dat kunnen doen.
Op sommige schilderijen van het kindje Jezus zie je soms zo'n stralenkrans om z'n hoofdje.
Geloof maar niet dat de herders dat gezien hebben.
Nee, er was helemaal niets bijzonders aan Hem te zien.
Helemaal niets waardoor je onmiddellijk op je knieën zou vallen.
Als je al niet geloofde dat dit kindje werkelijk de beloofde Heiland wás,
dan zag je in de stal helemaal niets!

En je vraagt je af: Komt zó de machtige God?
Als een nietig mensenkind?
Zo kwetsbaar?
Zo zwak?
Komt de Heiland, de Helper als een hulpeloos wurm?

Ja, zo komt Hij.
Dat is de stijl van God.
De stijl van zijn verlossingswerk.
Zo gewóón is alles.

Maar God zij ons genadig: laten we er niet aan voorbij lopen.
Laten we ons niet stoten aan deze stijl van Gods verlossingswerk.
Het buitengewone ligt in het gewone.
De Helper komt als hulpbehoevende.
Je kunt zo over Hem heen lopen.
Maar dan loop je wel je redding mis.

Waren de herders niet vol geloof gekomen, dan hadden ze niets gezien.
Hadden ze niet eerst gelúisterd...
Hadden ze niet eerst de woorden van de engel aanváárd...
dan was hun niets duidelijk geworden.

Maar de herders zien het kind in de kribbe met andere ogen.
Met ogen waarin een bijzonder licht schijnt.
Het licht dat de engel heeft ontstoken met zijn boodschap.

Zonder geloof valt er niets te zien.
Bij de gedachte aan het kind in de kribbe juicht de engel over vrede op aarde.
Wát vrede op aarde!
Als we kijken naar de wereld om ons heen.
Irak en Afghanistan.
Het Midden-Oosten.
Zimbabwe en Darfur.
Al die landen waar christenen verdrukt worden: India, Noord-Korea, Eritrea.

En bij ons zelf?

Iemand die hier onbevangen binnenkomt krijgt een plezierige indruk, denk ik.
Zo'n hele kerk vol blij zingende mensen.
Allemaal feestelijk gekleed.

Maar wat gaat er schuil achter onze feestelijke gezichten?
Wat leeft er allemaal in ons hart?
Wat dragen we allemaal mee aan zorgen en verdriet?
Aan gekwetste gevoelens en pijnlijke herinneringen?
Aan teleurstellingen in mensen – onze ouders, onze kinderen?
In hem of haar met we ze vol verwachting zijn begonnen?
In broeders en zusters?
Wat dragen we mee aan bitterheid van onvervulde verwachtingen?

Vrede!
Wat kun je er naar snakken.
Dat het weer goed is – relaties, onderlinge verhoudingen.
Dat je weer op kunt ademen!

Dan ligt daar in dat kribje dat kleine hoopje mens.
Wat betekent dat in een wereld vol geweld?
Wat stelt dat voor in een samenleving die bol staat van conflicten? **10**

Van dit kindje zei de engel: *Vandaag is voor u de Heiland geboren.*
De Heiland, de dokter.
Hij kwam en onderzocht het lichaam van de mensheid.
Hij stelde de diagnose vast: *een ongeneeslijke ziekte!*

Maar toen zei Hij niet: *Helaas, Ik kan niets meer voor u doen!*
Nee, Hij zei: *Uw hart is versleten – helemaal op!*
Weet u wat?
U krijgt een nieuw hart – mijn hart!
Een kerngezond hart!

De onvrede, de teleurstelling, de glansloosheid, de gebrokenheid, de onmacht –
dat hoeft allemaal niet het laatste woord te hebben.
Onze Heiland heeft het recept voor het herstel van wat verziekt is.
Niet alleen voor straks, op de nieuwe aarde – wie weet hoe ver weg nog.
Maar ook voor vandaag – hier en nu.

Hoe zal het herstel plaats vinden?
Zullen we nog één keer naar de herders kijken?
Want in hun leven zien we het gewoon gebeuren.
Er stroomt een geweldige vreugde hun leven binnen.
Ze gingen terug, terwijl ze God loofden en prezen om alles wat zij gehoord en gezien hadden.

Let u er even op dat het *horen* hier komt vóór het *zien*?
Want nogmaals, in de stal van Betlehem was alleen maar iets te *zien*, voor wie de boodschap van de engel had willen *horen*! **11**
Heel fijntjes voegt Lucas daar nog aan toe: *precies zoals het hun gezegd was.*
Het woord, de boodschap van de engel, staat in het middelpunt.

Want te zien is er niets!
Te zien is er alleen wat voor ieder die de boodschap heeft aanvaard.
Wie niets gehoord heeft en wat hij hoorde niet gelooft, ziet niets.
Begrijpt niets.
Verstaat niets.
Maar wie gelooft, die ziet.
Die juicht.
Die zingt het hoogste lied.
Want in zijn leven is het licht aangedaan.

Zo is het vandaag precies zo.
Ook voor ons komt het vooral aan op horen en op geloven wat je hoort.
Als je niet gelooft, dan zie je niets.
Maar wie gelooft, die ziet het.
Dan breekt ook uit ons hart een jubelzang los.
We loven en prijzen God om alles wat gehoord èn gezien hebben.
Precies zoals het ons gezegd is. **AMEN.**
25-12-2008